

Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta. Öppet Hus måndagar 16.30-18.30 samt onsdagar 13.00-15.00.

NY HEMSIDA

Arbetet med att utforma en ny hemsida till Föreningen är nu snart klart! Som vi planerat så ligger vårt fokus på gamla bilder från Älvsbyn. I nuläget innehåller sidan över 1000 bilder och antalet ökar hela tiden.

Att vi har så många bilder från gamla tider är ju egentligen våra medlemmars förtjänst. Varje gång ni lånar ut en bild till oss så att vi får scanna den och lägga in den på Hemsidan så har ni bidragit .

MEDLEMSAVGIFT FÖR 2015

Vi skickar ut inbetalningskort tillsammans med kallelsen till årsmötet. Ni som ej har e-postadress får även Byabladet i samma brev.

Nya medlemmar som betalat efter den 1 juli 2014, har redan betalt för 2015 och kan bortse från inbetalningskortet.

Avgiften är oförändrad 150 kr och 50 kr för ungdomar tom 25 år.

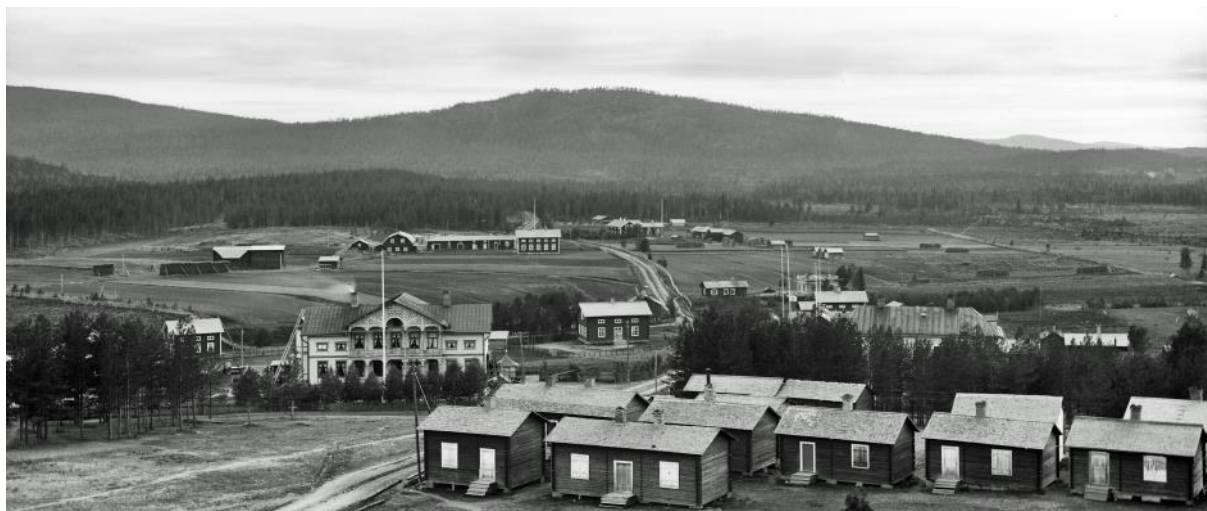
Innehåll:

sidan

Från red.	2
Försäljning	2
Telefonlista, styrelsen	2
Kåseri , Bengt Bergman	3-5
Fortsättning på Karin Stenbergs berättelse	6 -20
Gamla bilder, efterlysningar ...	21-22

Vyn här nedan, över gamla Korsträskvägen, kommer du att möta på nya Hemsidan.

Carin

Från red.

Hej mina forskarvänner.

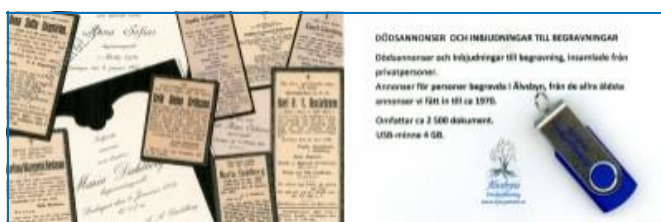
Hört att det finns medlemmar som har svårt att läsa Byabladet på datorn, hör av er till under-tecknad, saknar ni skrivare och vill ha det utskrivet måste ni också höra av er.

I detta nummer har jag valt att lägga in slutet på Karin Stenbergs berättelse. Det var många bilder på slutet som jag valt att inte ta med. Jag har gjort en utskrift av berättelsen i sin helhet, med alla bilder i A-4 format, den kommer att finnas i Forskarhörnan i vår bokhylla.

Den finns även i PDF-format så maila om ni vill ha den via e-post.

I nästa Byablad kommer det utlovade materialet om boende i Laver.

Gun

Dödsannonser och Inbjudningar till Begravningar

Vår senaste utgåva av kopierade Dödsannonser och Inbjudningar till begravingar fram till 1970, insamlade från privatpersoner. Mappen innehåller 2469 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravingar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881.

Annonserna ligger på ett USB-minne. Priset är 200 kr och för postförsändelse tillkommer 20 kr i porto.

Beställ via e-post britt.norman@telia.com eller fia.oberg@alvsbyn.com

Styrelsens sammansättning:

Ordf. Carin Blom	Tel: 0929- 559 20
Vice ordf. Åke Engman	Tel: 070-604 24 90
Kassör. Catharina Berggren	Tel: 0929- 122 74
Skr. Inger Torgersson	Tel: 0929- 559 53
Ledam. Britt Norman	Tel: 0929- 559 69
Ledam. Ann-Sofie Öberg	Tel: 0929- 551 42
Ledam. Roland Sundberg	Tel: 0929- 128 78

Ers. Tomas Granström	Tel: 0929- 128 22
Ers. Håkan Nygren	Tel: 0929- 200 14
Ers. Gun Jonsson	Tel: 070-320 77 56
Ers. Siv Östman	Tel: 0929- 125 76
Ers. Kerstin Strömngren	Tel: 0929- 102 50

Revisor. Runo Bergqvist	Tel: 0929- 108 94
Rev.ers. Bo Öhlund	Tel: 0929- 554 40

Valberedning:

Samk. Tore Lundgren	Tel: 0929- 126 14
Helena Stenberg	Tel: 0929- 610 31
Lena Jonsson	Tel: 0929- 558 90

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II samt Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i nytryck längre. Ursprungligen utgiven av Älvsby Hembygdsförening samt Kyrkstadgruppen, mellan 1996-1999.

Barberare & Herrfrisörer, Barmorskor, Damfrisörer, Murare, Skomakare, Smeder, Sotare, Stenarbetare, Sömmerskor, Urmakare, Bagare, Båtbyggare, Glasmästare, Kopparslagare, Målare, Skräddare, Slaktare, Snickare och Vulkare.

Verksamma under 1900-talet.

PDF-filerna ligger på ett USB-minne.

Priset är 200 kr och för postförsändelse tillkommer 20 kr i porto.

Beställ via e-post gunjons@telia.com eller tel 070-320 77 56

Byar i södra Älvsbyn

Älvsbyns Forskarförenings bok om Byar i södra Älvsbyn. Historik över byarna Nygård, Högheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snårbäcksliden och Kålsberg. Utgiven 2011. Priset är 300 kr och för postförsändelse tillkommer 60 kr i porto.

Beställ via e-post gunjons@telia.com eller tel: 070-320 77 56.

ATT FIRA med EN SJUT- TIOFEMMA

Kåseri av Bengt Bergman

Som den minnesgode läsaren erinrar sig tänkte jag mig en ny resa till Norrbotten inför min syster Kerstins födelsedag den 6 september. Tanken blev handling och torsdag 140904 kl 07.30 !! blev jag hämtad av lillebror Carl Göran och hans fru Margareta. Hämtad är rätt ord – för den tiden på dygnet är jag ett i det närmaste livlöst kolli. Första stoppet på färden var brandbilmuseet i Gysinge där jag lovat leverera en del materiel angående en av deras bilar som tidigare ägts av min son Per.

Det tog sin tid för båda mina reskamrater blev så intresserade att vi tillbringade närmare två timmar i sällskap med Olle Andersson, museets eldsjäl och vår ciceron. Alla som har vägarna åt det hållet rekommenderas att reservera tid för ett besök.

Vi hade planerat att alla fyra **bröderna och två fruor skulle** mötas i Askesta vid sjön Marmen i Hälsingland där Curt sedan många år har en stuga. Vi var först på plats vid tvåtiden och strax efteråt kom de resterande tre resenärerna. Efter en stunds vila var vi på väg igen och norrlandskustens städer passerades en efter en. Hela tiden kände jag i luften deras förväntningar på att jag skulle ställa till med något. Men allt gick helt utan störningar. I Hudiksvall tog vi en välbehövlig kaffepaus på Café Terrassen. Vi passerade Sundsvall och beundrade utformningen av den nya genomfarten – det kommer att bli ett utomordentligt blickfång för resenärer och sundsvallsborna får något att skryta över. Höga Kusten-bron är också ett imponerade byggnadsverk som dessutom kortar resvägen och erbjuder en hissnande vy över Ångermanälven. Det var som att färdas igenom ett vykort i naturlig storlek. Här är ju tunnbrödets hemort på jorden men det skulle föra för långt att beskriva. När vi närmade oss Örnsköldsvik blev det livlig diskussion i bilarna om vilket som var bästa övernattningsstället i trakten. Resultatet blev förstås att vi hamnade i stans centrum utan att ha kommit överens. Det blev hotell Focus mitt i stan och efter incheckning gick vi på jakt efter ett ställe som kunde servera oss ett hyfsat mål mat- Vi hittade Public Bar & Restaurang på Nygatan. När vi efter några timmar stapplade därifrån mätta och otörstiga somnade vi ovaggade i hotellsängarna och fortfarande hade jag inte infriat sällskapets förväntningar, men vi hade ju en resdag kvar!

Det hann bli förmiddag på fredag innan vi var utsövda och redo för andra etappen av vår resa och det gick utan problem förbi Umeå men sen började diskussionerna om kafferast och var fanns det något acceptabelt ställe, flera förslag kom och förkastades andra som dök upp längs vägen granskades och blev inte godkända, till sist när vi började närma oss Skellefteå sa jag att jag för många år sedan lämnat E 4 och åkt ett par km in till Lövånger och där – mitt i samhället hittat ett perfekt kafé, Lugnt och stilla, gott bröd trevliga människor och drickbart kaffe. Eftersom ortnamnskylten just dök upp blev det ingen tid att argumentera utan karavanen svängde av och efter 3 km var vi inne i Lövånger och där - mitt i byn precis som jag mindes det - låg kaféet. Och inte bara det; Brödet, kaffet, uppässningen allt var så som förra gången jag var där, En skillnad fanns ändå, det visade sig att det var ny ägare!

Saidys Café rekommenderas på det varmaste. Efter en alltför lång rast var vi så på väg mot Skellefteå och där hade Margareta bestämt att vi skulle stanna en stund så att hon fick visa var hon bott och var hon haft sin första arbetsplats. Jag passade på att köpa mig en ny pyjamas på Dressman och Margareta förälskade sig i en stor plåtprydnad som föreställde en ko. (på vägen hem stannade hon och köpte den!)

Nu var vi nästan framme hos festföremålet - det återstod bara cirka 10 mil till pitepaltens hemort och inga gissningar var nödvändiga – vi visste vad som väntade. Snart satt vi också vid PALTGRYTAN redo att njuta av den kokkonst som ligger i blodet hos varje äkta norrbottenskvinnor. Kerstin svarade väl mot förväntningarna. I förbigående måste jag tala om att våra kusiner Vega Sundberg och Alida Eriksson från Nygård skötte om att koka och servera palt vid alla stora festligheter på Selholmen i Älvsbyn under 40-talet. Nu var vi således framme efter nästan 100 mil och jag hade inte glömt eller tappat någonting - trodde jag.

Födelsedagsfirandet var redan igång när vi kom fram med goda vänner och grannar och det fortsatte förstås hela dagen och halva natten innan vi kom till ro i Morfei armar. Så kom då den ”rätta” 75-årsdagen – lördag med fulla hus och tomma glas och ett öronbedövande surr överallt. Kerstin hade i god tid talat om att det enda hon önskade sig var ett paket ”Blå Mocca; kok”. Hon fick många paket. De lär räcka fortfarande!!

På måndag hyrde jag en bil på OK i Piteå -för att slippa kvadda syrrans bil igen – och for till Boden där jag skulle träffa min sonson David och reda ut en del affärer. Samt naturligtvis släktoforska. I det ärendet besökte jag Garnisonsarkivet på Ing 3 där jag träffade alltid hjälpsamma Ulla Sundén som bl a visa de pärmar med tidningsklipp som Gunnar Kruse samlat. Där hittade jag åtskilliga intressanta notiser som rörde Bodforsen och människor där. När jag sen kom till David och skulle visa honom några dokument så kunde jag inte hitta den mapp där jag lagt

dem! Den var spårlöst försvunnen, där fanns också min flygbiljett till Arlanda den 17.e. Mappen är fortfarande försvunnen! Det sista spåret är Ulla Sundéns uppgift att hon såg den under min arm när jag lämnade Garnisonsarkivet.

På återvägen till Hortlax gjorde jag en avstickare till Kallax där jag kunde få en kopia på min biljett så hemresan var säkrad. När jag for vidare därifrån träffade jag på en lustig sak; Jag fick trängande behov att stanna på en sidoväg och där – i en glänta – stod en röd klotgrill försedd med sladd helt ensam och övergiven, inte nog med det, den lustigkurre som ställt dit den hade gjort två hål i närmaste tall och anslutit stickproppen!!! Man får väl anta att det var ”grön el”.

På måndag reste de övriga syskonen hemåt men jag skulle stanna en vecka till. Några timmar efteråt så ringde telefonen, de hade gjort ett förnyat besök på Saidys cafe i Lövånger och där visade det sig att deras bagerska hade hittat mina glasögon

Den veckan blev inte riktigt som jag planerat men jag hann besöka flera släktingar och forskarföreningarna i ”Fyrkanten” samtidigt som jag letade efter de förvunna dokumenten.

Ett förnyat besök i Boden för att lyssna till Kjell Lundholms föreläsning; ”I krigets spår 1809 – 2009” på Försvarsmuseet.

Nu signalerade instrumenten bränslebrist så jag stannade vid OK i Piteå för att tanka och då kom jag att undra över min hyrbil och om det verkligen skulle vara bensin i tanken. Det skulle det inte! Så jag fick ställa bilen där och hyra en annan för vidare färd. Jag var tacksam att jag valt att hyra bil!! När jag på morgonen den 17.e samlade ihop mitt bagage saknades den jacka jag haft hela tiden och mindes att den legat i hyrbilen när jag lämnade tillbaka den. Kerstin lovade att leta rätt på den och se till att jag fick igen den.

Hemresan via Arlanda gick smidigt, en av bröderna väntade där och skjutsade mig hem till Eskilstuna.

Men om hälsan står mig bi lär jag nog finnas på vägarna i Norrbotten till sommaren igen- så var försiktiga.

Här följer fortsättningen och slutet på Karin Stenbergs berättelse:

Åren bara flyger iväg Berne

Berne tog realexamen på min 40 årsdag i Garpenberg, jobbade som praktik i gruvan, sen kom han in på Filipstads Bergsskola, tog där sin examen. Han fick låna pengar av Kalle Pettersson som erbjöd att han skulle ställa upp, han låg bra till där. Karl-Erik hade Berne som idol, han tränade brottnings och tyngdlyftning, Karl-Erik var med på träning, han var några år yngre. Vi flyttade till Grycksbo, Berne var hem just före sin avslutning i Filipstad. Var så utan pengar, lånade av Ebbe o Urban deras sparpengar, inte många kronor, men det räckte till resan hem. Han blev så glad, fick ett stipendium, minns inte men omkring 500 kr. Se hans lycka när han kom hem, att betala tillbaka lånet, då hade han fått jobb i St-holm och blev sen bosatt på olika ställen, Göteborg, Örebro Sundsvall.

I Garpenberg, bodde vi i någon månad på Mossen, sen fick vi en villa, närmaste granne till Barbro, Helmer o Irma. Så den första tiden, tyckte Irma om Urban o Ebbe, gick med dem på mattiné. Men så ändrade hon, bytte till storebror

Berne, det var så hemligt, men han bar hennes skolväska till bussen, Irma gick också i Hedemora på realen. ”Så gick det som det gick”. Men jag har alltid tyckt om Irma, vi har haft god kontakt jämt. Barbro o Helmer bjöd på fint bröllop i Stockholm som Martin hann uppleva.

Bernes realexamen 1954-06-01

Sune

Sune började på realskolan också, men slutade, livet lekte, jobbade hos Kalle Nord, omkring 80 öre i timmen, det blev inte så länge. Men både Berne o Sune jobbade ihop till sina första kostymer och betalade kontant, jag var med Sune och Martin med Berne, ”de var i växten” så det är historia.

Men Sune o Birgitta fick tidigt tycke för varann. Birgitta åkte till Stockholm och jobbade,

Familjekort 1958 (Martin 45 år)

Sune tog plats på en brädgård (Ekesjö), några timmars skola, men Birgitta hade kompisar som läste, och Sune tänkte nog om, började på STI. Det var kämpiga år, bodde i hyresrum på olika ställen, inga pengar, lånade på bank och av Sigrid (Birgittas moster), han hade extraknäck på kvällen. Inte hade vi råd med hjälp, jag gick ju hos överläkare Lindgrens, slet som ett djur, med tvätt, städa, dåligt betalt 2,25 kr/timme och kostade själv på bussbiljett mellan Grycksbo och Falun.

Men Sune tog sin examen, det var andra tider så han fick arbete, det har gått bra och han har varit duktig. Ingen hjälp från hemmet har någon haft. Birgitta har jag också tyckt om från det jag lärde känna henne. Helga o Emil bjöd på fint bröllop i Stockholm, då var Martin med, det var ju roligt. Fint var det i Ulriksdals Vårdshus likaså vigseln i kyrkan.

Ebbe

Ebbe kom ju också in på realen i Falun, men då kom den ju bort när 7-9 kom till så han sökte, gick över på studentlinjen. Så det gick ju i ett, sommarjobb i Grycksbo och studerade på Högskolan, men det gick att få studielån när han tagit studenten. Sen har det varit jobb, han träffade Åsa på högskolan, det var ju roligt, vi har haft trevligt ihop många år, men Martin såg Åsa, hon var hem, men tyvärr gick han bort innan de gifte sig. Men jag var ensam på deras bröllop i Stockholm, men det var trevligt.

Per var liten då, fin i blå kostym, med rosett. Cyklopöga hade han på, både kyrkan och på bröllopet. Jag gillar Åsa, förresten har jag ingen jag tycker illa om av alla mina sonhustrur, de är så olika men alla är bra.

Åsa o Ebbes bröllop 1969

Urban

Urban han gick 7-9 i Bjursås, sen till stan, han blev ensam hemma, kanske inte den rätta miljön när han gick i stan. Martin var dålig en lång tid, jobbade ibland, sjuk och hemma, det var en jobbig tid för oss alla, Martin dog, den dag Urban hade sin engelska skrivning till studenten. Vi hade jobbigt alla. En månad efter tog han studenten, jag försökte ordna så han skulle få som alla andra i klassen, Irma o Berne kunde inte vara med, de bodde i Sundsvall, Irma hade just fått missfall. Men Birgitta o Sune o Åsa o Ebbe kom hem och ställde upp, så det blev en studentskiva ändå. Åsa o Ebbe kom dan före, hann ordna med plakat till avslutningen, en lastbil var lövad och stod i stan som han åkte hem på (men nog var jag ensam). En månad efter studenten åkte han till Stockholm, började läsa. Jag bodde kvar 1 år 3 mån i Grycksbo. Det var skönt flytta till stan. Bengt o Adel var ju pigga då, var där mycket, låg över. Men nu när jag skriver detta är det många år sen de gick bort. Det känns tomt efter dem.

Urban o Annika gifte sig unga, tidigast av alla mina. Bröllopet var i vackra Tällberg. Lidwalls bjöd, det var mycket fint och trevligt. De har bytt arbetsplatser många gånger, men nu bor de i Falun, vilket är tur för mig, så att någon bor nära. Jag har samma goda betyg, Annika är snäll och hjälpsam, det blir stora A till alla sonhustrur.

Annika o Urban 1969-08-07

Karin 70 år, alla barn, sonhustrur o barn-barn (1984)

26 februari -94

En vacker vinterdag, solen skiner och det är som kristaller i snön, mycket snö. Det är fredag, tyst och stilla, jag är "ensam". Tankar går tillbaka i tiden.

Jag tänker på så stelt allt var när jag var ung, nog levde jag i en liten trång hopknäppt tillvaro, hela min barn-dom, visst var mamma och pappa snälla, men inte visade någon sina känslor, det var ont om arbete och pengar, det var trist. Lika var det hos Emelia, aldrig kunde vi visa, att vi

tyckte om varann, aldrig en "kram" så någon såg, men det var nog lika överallt.

Tänk om jag fick leva om mitt liv, nu när jag ser tillbaka.

Jag tänker på Martin, inte hade han så trevlig uppväxt, och bara försakelser, ont om pengar, nog kunde han fått leva och vara frisk, fått se barnen växa upp, han var för ung att dö. Men han blev förstörd av alla tabletter han åt, när han jobbade i gruvan. Han hade tillgång till så starka tabletter, som han åt som "karameller", jag visste inte om denna fara, som jag nu tänker på, om han vetat följderna, så kanske han varit försiktigare, vi hade ingen vetskap om detta.

Allt har ju ändrats, jag är ensam men får vara tacksam för att jag klarar det mesta, men nog hade det varit roligt om vi fått åldras tillsammans och fått njuta av barn, sonhustrur och barnbarn.

1993

Den 12-13 juni var vi till Saxdalen på pärlbröllop. Det var så trevligt, bara synd att det var kallt och regnigt. Men det var så trevligt, de hade verkligen lagt ner allt för att det skulle vara perfekt, mycket god mat, kaffe, och alla var glada, alla kunde sova under tak. Sune och Arrak låg i tält, sa att det var skönt. Ebbe o jag låg i Bernes o Irmas sängar, Åsa på golvet i vävkammaren, där också Ellen K låg. Birgitta i gäststugans kök på golvet, Anna o Peter i bastun, Berne o Irma i lekstugan, Annika o Urban på golvet i TV-rummet. De övriga fick ligga i sköna sängar, men allt gick bra, stämningen var god hela tiden. Jag åkte med Annika o Urban hem, Kersti och Alexander var också med, han var så fin.

Det är otroligt att åren har gått så fort, det var roligt att få vara med, men lite beklämmande att jag är så gammal, men får ju vara tacksam att jag kan klara mig själv.

Vi såg diabilder från bröllop, det var roligt att se, jag var med min "spirella", det skulle vara det då, de var inte billiga (omkring 300, men på avbetalning).

Gjorde tomtar, det blev lite stressigt i slutet, det var mer arbete med dem än jag trodde, men de blev färdiga, även ett 90-tal kott-tomtars som jag delat ut.

Julen 1993 firade jag i Saxdalen, åkte dit den 23, vi var 10 st, mormor, morfar, jag, Per, Kersti o Alexander, Anna o Peter o Irma o Berne. Jag åkte buss dit, Berne hämtade i Ludvika. Malin körde mig till bussen, och bar min väska. Julen var så väl förberedd, det var också en riktig jul med massor av snö, många år vi inte haft så vacker jul. Det var så trevligt, alla glada, synd att Anna var sjuk. Alexander var som en solstråle hela tiden, han var så snäll, de åkte pulka med honom. Per låg i sin nya sovsäck utanför huset i snödrivan för att testa den, det var 22 gr. minus. De hade förberett maten, det var massor och allt smakade bra.

Nyår 1993, blev hämtad till Urbans. Där var också sån fest med drink först, sen bakad potatis med fondy, fint kött, ostbricka, fruktsallad. Vid 12 slaget raketer med champagne, Bäckis var också där, det var så trevligt. Jag låg över.

Trettondagsafton 5 januari

Var inne hela dagen, plockade och städade lite. Kvällen kom Urban o Selma, de hade gått ner, sedan kom Malin o hämtade. Trettondag 6 jan jag har varit hemma. Birgitta o Sune o Arrak kom söndag efter nyår, låg över, var bjuden till Lotta o Leif på middag denna söndag, det var trevligt. Annika o Urban, Martin o Malin var här på middag, jag var lite snuvig, så det gick trögt, men det gick bra, roligt att de var här, kom med fina tulpaner. Jag tycker det är skönt att julen är över, visst har jag fått vara med de mina, och massor av julklappar, men det blir så tomt när alla har gett sig iväg.

Tisdag 22 juni -93 kl ½ 19 – ½ 22

Cirkus Brazil-jack var i Falun. Urban bjöd mej o Matilda dit, var med oss – hämtade. Det var fullsatt, massor av barn med föräldrar, jag var nog bland de äldsta besökarna. Tiden gick fort, det var hålligång hela tiden. Jag undrar hur dessa akrobater ska känna sig vid ”79”. Vi kom dit ½ 7 blev kvar till ½ 10 . Det var inte bekväma sittplatser. En träbänk utan ryggstöd, men det gick, nu dagen efter kan jag se tillbaka på allt jag såg. Det var ju fantastiskt, att hinna med allt detta, såg som barn cirkus, det var ju samma hålligång. Urban ville väl jag skulle få se cirkus igen, hade berättat om min första. Skillnad: Då hade vi ståplats. Cyklade över 2 mil, inget att ta i munnen på hela tiden. Jag var nog 10-11 år. Det var Maja o jag (på en cykel, pappas, med ram). Men det var ett minne för livet, nu har jag upplevt det igen, men många år emellan.

Lördag 28 maj -94

Jag börjar från lördag 28 maj, Hans o Britt-Marie, Bengt o Adels son ringde, bor i Borlänge, ville bjuda ut mig på mat, vi skulle först åka bil, så jag fick se lite, små vägar runt omkring, det gjorde vi i två timmar. Jag har beställt till klockan tre, sa Hans. Jag visste inte var de hade beställt, men till slut såg jag på en skylt, 4 km till Saxdalen, då förstod jag att vi var på väg till Irma o Berne. Vilken ”grej”. På gården var flaggan hissad, stor vit ballong med påskrift Karin 80 år, flera rosa, en hop på 28 personer stod omkring. Det var fyra söner, fyra sonhustrur, sju barnbarn, tre var inte med, de hade olika skäl, en bor i Visby med fru och barn – barns-barn (Alexander), svärmödrar 3 stycken, 1 svärfar, det fjärde paret av åldersskäl 85 år, tre stycken pojkvänner förlovade med barn barns barn. Så hurrades, de kom med varsin stor röd ros, har aldrig haft så stor bukett, det skålades (mosserande vin). Så var det dukat i logen med långbord, stort hjärta av björkris bakom min plats, hemlagad god lax-paté med tillbehör, ungs-stekt klyftpotatis med oxfilé som smälte i munnen. Tårtor till kaffet, en stor avlång ”Karin 80 år”, en till lika stor med jordgubbar och grädde. Sen grillad korv med bröd inne i storstugan, kom hem klockan 1 på natten.

Midsommar -94 i Leksand

Torsdag, fredag Midsommarafton, lördag "Midsommardagen", Söndag

Blev hämtad på eftermiddagen av Urban o Matilda o Selma, kom till ett blåsigt Styr sjön, men det var vackert där, Annika Malin o Niklas var där, sen kom, Mats Pia o Erik o Anna med husvagn. Allt var så välordnat, Urban och jag låg i "härbret" Annika o Matilda låg i storstugan, med kök och spis.

Mats familj i sin husvagn, men vi åt alla på en gång om det passade, Annika hade nog "största lasset". De bjöd hem gäster efter majstångsresning i "gropen".

Det blev sent, men det gick bra, vi åkte runt först innan vi kom till stugan. Det var fint väder. Midsommardagen var vi till Ljusbodarna, deras fåbodstuga, där intill fanns, djur, kor, grisar höns, får, där var också en servering av kaffe o smörgåsar mm. Urban bjöd på fika där, åkte till nästa fåbodstuga, som syskonen Lidvalls ärvt, fint läge, sjötomt, fin stuga.

Kompletteringar

Berne minns Martins körkort och Barnens dag i Piteå 1947

När Martin köpte bil 1946 hade han enbart körkort för motorcykel. Han körde bil nästan ett helt år utan bilkörkort, både privat och i arbetet. Mamma var mycket orolig att han skulle åka fast. På försommaren 1947 åkte hela familjen i bilen till Piteå (10 mil).

Pappa hade beställt tid för uppkörning, vi parkerade på baksidan av huset där besiktningsmannen höll till. Sune och jag fick instruktioner - "Nu är ni knäpp tysta", vi fick stiga ur bilen, sedan gick han och hämtade besiktningsmannen.

Pappa och besiktningsmannen åkte och var borta ett par minuter. När de återvände och klev ur bilen sa besiktningsmannen - "Det gick ju bra det här". Då var körkortsprovet klart, men på den tiden fick man körkortet i handen efter ca två veckor och var inte behörig att köra bil innan dess. När besiktningsmannen försvunnit fick vi sätta oss i bilen igen och åkte sen till pappas kusin Astrid i Öjebyn. På eftermiddagen åkte vi in till Piteå igen och besökte Barnens dag, där Sune och jag fick varsin slant att roa oss för, troligen en tvåkrona. Vid samma tillfälle sa pappa - "Titta så får ni se, där går en neger". Sune och jag bara gapade och höll på att vrida huvudet ur led. Det var en fantastisk upplevelse att kunna berätta för kompisarna när vi kom hem till Laver igen.

Mamma hade tankar att lära sig köra bil och redan innan pappa tagit körkort skulle hon ut och övningsköra. Vi åkte från Laver mot Moskosel, en sträcka på sex mil. När vi kommit utanför samhället fick mamma sätta sig vid ratten, pappa bredvid, förmodligen med Ebbe i knät, Sune och jag i baksätet. Det drog igång med en rivstart efter ett antal motorstopp. Det var en mycket vinglig färd, Sune och jag satt knäpp tysta, vi var livrädda. Vi tyckte det gick fort och alldeles för nära dikeskanterna. Vi tror inte att mamma försökte köra bil igen efter denna resa.

Körkortsfoto

Bilsemester 1947

Med pappas nytagna körkort åkte vi sommaren 1947 på en fantastisk bilsemester. Vårt mål var att hälsa på Bengt o Adele i Såtenäs utanför Vänersborg. Under tre veckor åkte vi 600 mil (enl pappa) och besökte (åkte förbi) 53 städer. Merparten av vägarna var grusvägar. Egentligen var det bara runt större orter som det var gatsten eller asfalt kortare sträckor.

Vi startade i Laver. Pappa körde, mamma med Ebbe i knät i framsätet och Sune och jag bak. Vi hade inget tält eller liknande med oss. Vi sov i bilen eller hos bekanta, maten under resan var smörgåsar och när tillfälle gavs köpte vi sockerdricka, falukorv och kanelbullar. Det var fest, och jag tycker fortfarande att det är gott som färdkost. Redan mellan Piteå och Skellefteå fick vi problem att hitta rätt väg. Vi åkte en skogsslinga på cirka två mil två gånger innan vi insåg att det var fel väg. Bilkartan hade pappa fått på en bensinstation och den var inte helt färsk. När vi kom till Sundsvall åkte vi till Stöde och övernattade hos ett par tidigare Laverbor (Edit o Kebbe Sundin). Vi kom helt oanmälda och sov på deras köksgolv under natten. Det var så på den tiden.

Färden gick vidare till Flen där pappa hade en kusin. Vi var varmt välkomna, sov även där på golvet, givetvis oanmälda. Därifrån gick färden vidare till Bengt o Adele där vi stannade cirka en och en halv vecka över midsommar. Tillsammans med Bengt, Adele o Hans gjorde vi dagsutflykter med bilen (fyra vuxna o fyra barn i den lilla bilen).

Vi besökte bl.a. Värnersborg, där pappa tankade vid en bensinmack. Där satt några barn (10-12år) som antecknade registreringsnummer på bilar, det var ett vanligt nöje på den tiden då man kunde se på bilskylten vilket landskap bilen kom ifrån. De frågade Bengt - ”BD var är det?” och Bengt svarade - ”vet ni inte att det är Finland”, barnen antecknade och var nöjda att de sett en ovanlig bil.

Läckö slott var en intressant upplevelse för oss som aldrig hade sett ett slott. Husaby Kyrka med Sankt Sigfrids källa, där Olof Skötkonung döptes, Sveriges första kristna kung. Det var många intressanta saker, bl.a. en mycket gammal biskopsstol, då försäkrad för en miljon kronor (en ofattbar summa pengar på den tiden). Vi smakade på vattnet i källan. När vi titade bort sa Adele plötsligt - ”Men vad håller du på med Hans!”. Då stod han och pinkade i källan.

Från flygflottiljen i Såtenäs fick Sune och jag ett par ”reliker”. Det var delar från ett landningsställ till ett Mosquito, ett brittiskt stridsflygplan (den tidens snabbaste flygplan, 668 km/t), som nödlandat där under andra världskriget, samt en gammal bajonett, som vi använde som värja. Detta var fantastiska saker att berätta om och visa för kompisarna när vi kom hem. Dessa reliker följde sedan med oss ända till Dalarna.

På vägen hem åkte vi via Linköping där pappa hade en kusin, August Nilssons dotter från Korsträsk. Där besökte vi domkyrkan. Vi stannade två nätter där, de vuxna spelade ”corron” hela dagarna och hade hejdlöst roligt. Detta resulterade i att pappa tillverkade ett eget corronspel när vi kom hem. Detta har använts flitigt av oss alla under åren och finns fortfarande kvar.

Vi åkte därifrån direkt hem till Laver med en övernattning i bilen. När bilen var urlastad skulle pappa köra ner den till garaget, som låg ett par hundra meter bort. Vi frågade om vi fick åka med. Pappa sa nej, tyckte vi hade åkt tillräckligt under tre veckor (600 mil, som han sa), men på den tiden var det lite ”märkvärdigt” att åka bil, man missade aldrig en chans. När vi kom hem betraktades vi som mycket beresta människor, hade sett mycket, nästan ”hela Sverige”. De flesta hade inte varit längre än till närmaste stad.

Bilsemestrar

Vi gjorde bilsemestrar varje sommar, något som var relativt ovanligt på 40-50-talen. De första åren bodde vi hos bekanta och vissa nätter sov vi i bilen. I mitten på 50-talet skaffade vi tält och började ”campa”. Det första tältet som användes hade Bengt sytt av preseningsväv, tungt, varmt och mörkt.

En höjdpunkt var bilsemestern i Norge (Gudbrandsdalen och Dovre) tillsammans med Arthur, Ulla o Inger Quars (bekanta från Garpenberg). Ängelholm och Råbockabadet var ett favoritmål som vi besökte många år. Där bodde även mammas kusin Hildur (o Malte) som vi gärna besökte.

De hade hus och en stor trädgård med massor av bär och frukt som de bjöd frikostigt på. Vissa år gjorde vi en tur med båten Helsingborg-Köpenhamn.

På våren 1955 bytte pappa bort "Minorn" (köptes ny 1951) och köpte en begagnad Citroën B11 1951-års modell. Berne som då börjat arbeta i gruvan hjälpte till med avbetalningen på bilen, han betalade en tredjedel av amorteringen (200 kr per månad). Detta gav viss tillgång till bilen och på sommaren 1955 med nytaget körkort åkte Berne, Sune, Lars Eriksson o Leif Johansson på en tio dagar lång tältsemester i Sydsverige. Under resan såg vi i Norrköping matchen Norrköping-Milan med trion "Gren-No-Li" som spelade i Milan på den tiden. Resan gick vidare till Göteborg - Ängelholm - Malmö - Köpenhamn - runt Skånekusten - Kalmar - Timmernabben (moster Maria) - Gränna - Vadstena och sedan hem (210 mil). En stor upplevelse på den tiden.

Under tiden hände följande:

Pappa övningskörde med Helga Olsson (Birgittas mamma). De hade en nyinköpt Vauxhall Velox som de använde. Emil (Birgittas pappa) arbetade då på Grönland och fick oväntat resa till Köpenhamn. Han ringde hem till Helga en kväll och ville att hon skulle komma dit så de kunde träffas. Han föreslog att mamma och pappa skulle följa med Helga och köra bilen. Emil

skulle stå för alla kostnader. Det blev ett snabbt beslut att de skulle åka och det blev avfärd redan samma natt.

Vi (Ebbe 9år och Urban nästan 6år) hade redan lagt oss för kvällen, vi sov på vinden under somrarna. På morgonen när vi kom ner till köket låg det en lapp på köksbordet. "Vi har åkt till Köpenhamn med Helga. Ni får mat hos Karlssons...". Mamma hade kommit överens med Gun Karlsson om att vi skulle få äta hos dem medan de var bortresta (ca 4 dagar). Om detta hade hänt idag hade vi förmodligen blivit anmälda till sociala myndigheterna, men vi reagerade inte nämnvärt, bodde ensamma hemma, skötte oss själva och allt gick bra.

Martin fick sparken

En dag kom pappa hem från arbetet mitt på dagen.

"Varför kommer du nu?" frågade mamma. "Jag har fått sparken" svarade pappa.

Urban, Ebbe

Pappa arbetade som arbetsstudieman och hade suttit i förhandlingar med platschefen, Bertil Israelsson, som hade mycket hetsigt humör. Det hade pappa också, så det kärvade till sig i förhandlingarna. Det blev så allvarligt att Israelsson sa till pappa "Du får sparken!". Så pappa plockade ihop sina saker och gick hem.

Mamma blev väldigt orolig och undrade vad vi skulle ta oss till. Pappa sa ”Nog går det här bra.” Morgonen därpå ringde det på lokaltelefonen (alla tjänstemän i samhället hade lokaltelefon), i vårt tycke en ovanligt kraftig signal. Efter flera signaler sa mamma, ”Ska du inte svara?”. ”Nej jag har fått sparken!” svarade pappa. Mamma lyfte luren och hörde, ”God morgon, det är Bertil Israelsson. Var är Martin?”. Han säger att han har fått sparken. Då svarade Israelsson, ”Det var i går, se till att han får på sig kläderna och pallrar sig hit, vi sitter hela förhandlingsdelegationen och väntar på honom!”

Efter detta fortsatte pappa sitt arbete som vanligt och de arbetade mycket tillsammans med ömsesidig respekt. De kände varandra sedan tidigare från Lavergruvan.

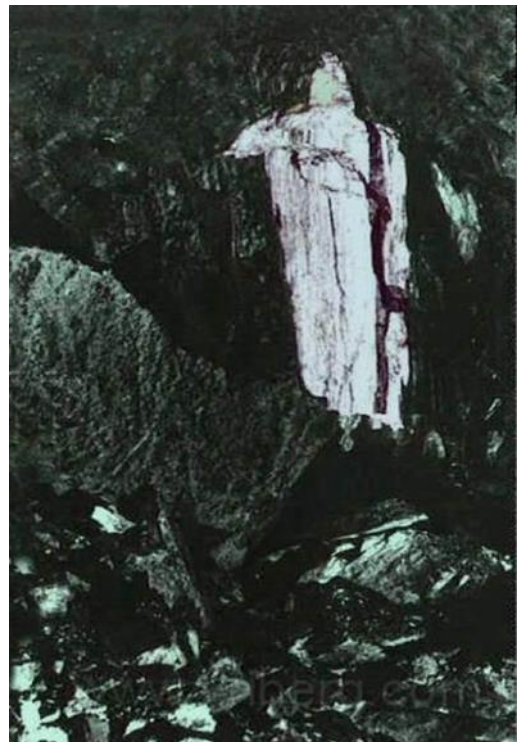

Pappa på kontoret i Kristineberg

Kristineberg kristusbild

Den 29:e november 1946 hände följande:

När arbetarna kom ner i gruvan efter en sprängning fick de se en Kristusgestalt i berget. Detta väckte stor uppståndelse i pressen och föranledde många besök. Under en tid avspärrades denna plats. Efter en tid började berget vittra och bilden föll sönder och gruvbrytningen fortsatte på platsen. Hade detta hänt i ett katolskt land skulle troligen gruvan ha stängts och platsen blivit en helig vallfartsort. Pappa arbetade då i Kristineberg men familjen bodde kvar i Laver.

Krist-in-e-berg

Kyrkstuga i Älvsbyn

Vi flyttade till Kristineberg sommaren 1947 där Sune och Berne gick i 3:e respektive 4:e klass (samma klassrum och lärare).

På sommaren 1948 under pappas semester hyrde vi en kyrkstuga i Älvsbyn av en släkting från Kors-träskbyn.

Mamma och pappa bodde då centralt i sin barndoms trakter. Älvsbyn var centralort dit folk från byarna runt om kom för att handla eller uträtta ärenden. Pappa tillbringade mycket tid vid IC och busstationen och träffade där många bekanta och folk han kände till. Vi blev ofta hembjudna till vänner och släktingar som vi åkte och hälsade på.

Sune och jag (Berne) var fulla av aktivitetslusta och sökte sysselsättning. För kyrkstugorna fanns ett stort gemensamt utedass (sex eller åtta fjölar). Utanför växte mer än meterhöga saftiga brännässlor.

För att byta tunnor fanns en speciell öppning som vi kunde ha användning av. Vi skaffade långa vidjor och

band brännässlor i toppen av dessa. Sedan låg vi och bevakade när någon gick in på dasset. När vi bedömde att de var tillräckligt avslappnade, öppnade vi försiktigt luckan för tunnorna och förde in vidjan med brännässlorna och snärtade till mot baken på de sittande. Det var för många en chockartad upplevelse som föranledde många roliga scener och utrop. Vissa sprang rakt ut och skrek, men vi gömde oss förstås. Vi roade oss med detta i flera dagar men något gick fel i bevakningen, vi hörde att någon var inne på dass och vidtog våra åtgärder, hörde det vanliga skriket, och förstod att det var mamma. Hon räknade snabbt ut vilka det var. På kvällen hade pappa ett allvarligt samtal med oss. Sedan var friden återställd på dasset.

Älvsby kyrkstugor

Garpenberg

1951 på sensommaren flyttade vi till Dala-Finnhyttan i Garpenbergs kommun, som senare (1952) blev sammanslaget med Hedemora kommun.

Vi hyrde en lokal åkare, som normalt körde slig med lastbilen i Adakgruvan, att köra flyttlasset till Dala-Finnhyttan. Pappa spikade packlådor själv och mamma packade allt. Sune och Berne åkte med flyttbilen, resten av familjen åkte Minor och sov i bilen under resan. Flyttbilens ägare, Sune och Berne övernattade i Dala-Fäggeby hos en släkting till chauffören. När vi kom till Dala-Finnhyttan mötte mamma och pappa vid Gruvgårdens vägskäl och lotsade oss fram till den första bostaden där vi bodde ca ett halvt år.

Vi hade inte sett bostaden innan vi kom dit, det var ena halvan av ett arbetarhus för bolagets (Zinkgruvors) anställda. Inte samma standard som familjen vant sig vid sen tidigare, uppvärmning med kakelugn, vedspis och ganska slitet. Mössen som fanns vid vedspisen kunde skrämman livet ur mamma som ställde sig på en stol och skrek ”en muuus”.

Pappa jagade musen som oftast lyckades försvinna.

Vi hade ingen takarmatur till vardagsrummet första tiden. Pappa fick lite masurbjörk av en granne och tillverkade en egen takkrona, som fortfarande finns kvar och fungerar. Pappa briljerade ofta med hur han med en svängborr lyckades borra ca 4 dm långa hål för sladdarna genom dom smala kvistarna som var ljusarmar.

På Mossen i Gruvgården var ett första provisoriskt boende. Vi flyttade därifrån till Tappbacken och fick ett " eget" hus. Där bodde vi till våren 1954 då vi flyttade till Kuppdammen, där bolaget hade uppfört ett antal tvåfamiljshus. Dessa var bland de första hus som levererades från Elementhus i Mockfjärd. Där delade vi hus med Karl o Linnea Pettersson med barnen Ann-Marie, Karl-Erik och Ingrid.

Under vår tid i Garpenberg skedde en stor omdaning av gruvan och samhället. Nytt anrikningsverk och gruvschakt byggdes, allt moderniserades. Det var en brokig samling människor, byggnadsarbetare, gruvarbetare från hela Sverige och många Finländare, Norrmän, Danskar samt en del Tyskar. Under denna period flyttade många ofta mellan olika gruvsamhällen, så familjen hade en hel del bekanta. Mycket av bruksandan försvann under denna tid. De flesta fruarna var hemmafruar och hade mycket social kontakt. Vi umgicks med många familjer och det var god stämning.

Flytten från Norrland till Dalarna var ett stort lyft för hela familjen. Helt plötsligt hade vi flera städer inom sex mils avstånd. Trafikerade vägar och fin natur. Vi gjorde massor av utflykter, satt utmed vägen och tittade på folk och trafik.

TV kom i mitten av femtiotalet (Nackasändaren) till Garpenberg. Med hög dubbel antenn kunde man vid gynnsamma förhållanden se Testbild och en del program. Ofta satt man bara och tittade på svarta streck som fladdrade över bilden. Helmer Wiberg var bland de första som skaffade TV. Vi såg på TV hos dem men var också själva tidiga med att skaffa TV (17" svart/vit Luxor).

Detta innebar att vi hade mycket folk hemma hos oss för att se TV. Mamma bakade bullar och bjöd på kaffe. Det var inte alla gånger det passade att ha så mycket folk hemma. På den tiden var det "inne" att titta på TV när man hade gäster. Mat och kaffetider bestämdes av TV-programmet..

TV:n tog död på många andra trevliga familjeaktiviteter. Sällskapsspel, kortspel, lekar, charader etc. blev mer och mer sällsynta. Innan TV:n kom satt ofta familjen vid radion och lyssnade på underhållningsprogram.

Sommaren 1958 var fotbolls VM i Sverige. Detta sändes på TV (svart/vitt) och det var en stor sak. Vi var en av de få familjer i Garpenberg som hade TV. Detta ledde till att vi hade fullt hus när det var utsändning. Matchen Sverige – Brasilien var det över 30 personer i vårt vardagsrum framför TV:n . Det var många livliga scener och mamma bjöd alla på korv, kaffe och bullar. När Gunnar Gren gjorde mål kröp Kjell Öberg (Gruvchefen) fram och kramade TV:n och lyfte den och skrek "Jag ska resa en staty över dig - Gren!", övriga satt livrädda och trodde att han skulle kasta ut TV:n.

Grycksbo

Hösten 1958 (Luciadagen) flyttade familjen (Mamma, pappa, Ebbe o Urban) till Grycksbo. Berne och Sune hade redan flyttat hemifrån (Sune 1955 och Berne 1957). Pappa fick tjäns-tebostad i en nybyggd HSB-lägenhet, en trerummare på 73 m², där vi bodde ända fram till mammas flytt till Falun. Vi blev erbjudna att flytta till något av brukets fristående hus men pappa tackade nej. Mamma och pappa uppskattade att bo i lägenhet och slippa ansvara för trädgård, snöskottning m.m.

Grycksbo var ett typiskt brukssamhälle, där bruket dominerade hela samhället och nästan alla arbetade där. Ofta arbetade båda makarna och många arbetade skiftgång.

En fördel med att bo i Grycksbo var att det var lätt att få sommarjobb. Ebbe o Urban fick sommarjobb varje sommar fr.o.m. det år vi fyllde 15. Även Sune arbetade en kort tid på bruket.

Eftersom de flesta fruar arbetade var det svårare för mamma att hitta nya vänner och att komma in i samhället. Det bidrog nog till att hon aldrig trivdes i Grycksbo. Efter en tid började även mamma arbeta en del i Falun hos Doktor Lindgrens. Det var nog roligt för mamma att tjäna egna pengar och få uppskattning för sitt jobb, samt inte minst att träffa nya människor. Hon tog också på sig ansvaret för tvättstugan i huset. Hon skötte bokningar, lämnade ut nycklar, kollade städning och att maskinerna fungerade. På så sätt fick mamma kontakt med många som bodde i HSB-husen.

Mamma handarbetade fortfarande mycket och ville gärna kunna väva medan Ebbe och Urban gärna lekte med sin modelljärnväg. Det var svårt att få plats i den lilla lägenheten, men vi lyckades få hyra ett stort hobbyrum där mamma kunde ha sin vävstol och Ebbe o Urban kunde bygga en större modelljärnväg. Här hade vi också plats för lite träningsutrustning, skivstänger mm, lite sängar och andra möbler, så att vi kunde övernatta i rummet när vi hade besök.

Man kunde inte se på TV när vi flyttade till Grycksbo. Det ledde till att vi åter började spela kort på kvällarna, men under 1959 började vi kunna se på TV igen.

Vi fortsatte att tillbringa mycket tid på bilutflykter. Sommartid åkte vi oftast bara några kilometer till Smålingen och kopplade av på en filt i gräset på den lilla gräsremsan mellan vägen och sjön. Pappa var nöjd med att vara ute och småvisslande titta på trafiken. Roligast var det att titta på "stockholmarna" som absolut inte kunde se en bil framför sig utan enligt pappa måste om och gjorde dom mest vansinniga omkörningar. Under bärtiden plockade vi ofta hallon, blåbär och lingon i närheten av vägen. Vintertid åkte vi ofta till Sörskog för att åka lite skidor. Mamma ordnade alltid med matsäck. Stora torget i Falun var också ett populärt mål. Det hände till och med att vi gick på restaurang, Kopparbaren, och åt söndagslunch. Ebbe började på Realskolan i Falun 1959 och åkte då rälsbuss eller buss till skolan. Efter sin studentexamen 1965 flyttade han till Stockholm. Urban gick högstadiet i Bjursås 1962 -1965 och gymnasiet i Falun 1965 – 1968. Efter studentexamen flyttade även Urban till Stockholm.

Pappa dog 5:e april 1968, så mamma bodde ensam kvar i Grycksbo tills hon fick en lägenhet på Bergmästaregatan i Falun, dit hon flyttade i slutet av juni 1969. Mamma tyckte det var mycket trevligare att bo i Falun.

Bergsätravägen 5C

Vid Smålingen 1961

Pappas karriär

De första tre åren i skolan gick pappa endast en termin i varje klass. Vårterminerna fick han vara hemma. Elever som hade lätt för sig fick ofta göra så på den tiden. Det fungerade bra när man gick i B-skola (flera årskurser i samma klassrum). Efter sex år slutade han folkskolan. Han fick då hjälpa sin mor, Emelia, med hennes sysslor för att försörja dem. Det var t.ex. städning, vedhuggning och kapning, elda i skolan, bärplockning mm. Han fick ställa upp där det behövdes någon och han hade även s.k. AK-arbeten.

En vinter var han med en jägmästare som sysslade med skogstaxering. Jägmästaren såg pappas potential och erbjöd sig att låna honom pengar för att studera vidare. Han följde med pappa hem och talade med Emelia om detta. Hon avböjde och avrådde pappa från att sätta sig i en skuld han aldrig skulle kunna återbetala. Hon var ju målsman.

När mamma och pappa gifte sig 1935 arbetade pappa som stabbläggare i en såg för fyra kronor om dagen. Kort därefter började han arbeta i Lavergruvans sågverk. Efter ytterligare en kort tid fick han börja i gruvan. Han var duktig och fick allt mer kvalificerade arbetsuppgifter, gruvbyggnad, ortdrivning, skrotare, samt utbildades som en av de första i elinitierad bergssprängning. Sista tiden i Lavergruvan var han förman i dagbrottet.

Pappa hade fått uppskov från militärtjänsten när han skulle göra "Rekryten" eftersom han då var "familjeförsörjare". Under andra världskriget då han arbetade i gruvan hjälpte bolaget honom att få uppskov med militärtjänsten eftersom gruvorna var strategiska industrier och han hade arbetsuppgifter som inte kunde utföras av andra. Under ett antal år efter kriget låg inkallelsehotet över honom, men han behövde aldrig göra sin militärtjänst. Han var dock hela tiden med i Hemvärnet och tävlade en hel del i skytte.

Under tiden i Lavergruvan läste han, tillsammans med Bertil Jonsson (granne), in gymnasiekompetens i matematik samt räknestickans användning. När Lavergruvan lades ner 1946 blev han utbildad till Tidstudieman i en nyöppnad avdelning i Boliden. Familjen bodde kvar i Lavergruvan ett år och pappa var ute i Bolidenbolagets olika gruvor i Skelleftefältet.

1947-1950 var pappa tidstudieman i Kristineberg och han fick då göra en studieresa till Kiruna och Narvik, detta var en stor upplevelse för pappa. Det var inte så vanligt med sådan uppmuntran på den tiden.

1950-1951 arbetade han som tidstudieman i Adakgruvan med många resor till Laisvall. Han hade fått löfte att få flytta till Boliden när Berne o Sune skulle vara mogna för realskolan.

1951 när löftet inte kunde infrias slutade pappa hos Boliden och familjen flyttade till Garpenberg där pappa fick arbete som arbetsstudie-
man (bättre klang än tidstudieman) inom AB Zinkgruvor och gjorde tids- och metodstudier

i alla bolagets gruvor (Saxberget, Kopparberg, Kalvbäcken-Lövåsen och Garpenberg). 1957 slogs AB Zinkgruvor ihop med Boliden (samma ägare). Pappa började då se sig om efter annat arbete. Han hade ju slutat i Boliden en gång och ville inte vara kvar. Han blev erbjuden arbete i Grycksbo pappersbruk som arbetsstudieingenjör (en tidigare chef arbetade där). Luciadagen 1958 flyttade vi till Grycksbo, (dvs mamma, pappa, Ebbe o Urban). Han var anställd i Grycksbo till sin bortgång 1968. De sista åren hade han vacklande hälsa. Detta var troligen ett resultat av umbäranden under barndomen och uppväxten, dålig arbetsmiljö i gruvan (början till silikos - stendammslunga), sviter efter medicinering mot "dynamitskalle", egen dosering av värktabletter, rökning och kost. Sista åren utvecklades det till bl. a. hjärtbe-
svär och kärlkramp.

Narvik 1947

Mammas karriär

Mamma hade lätt för sig i folkskolan (6 år) och tyckte om att gå i skolan. När hon slutat skolan arbetade hon som piga hos en faster som bodde i närheten och i en del andra gårdar. Hon fick hjälpa till mycket hemma eftersom hennes mor var klen. Hon gick en termin på Grans Lanthushållsskola och vidareutbildade sig i husliga sysslor, bland annat mjölka, ysta och baka. Hennes dröm var att bli ”Modist” (hattdesigner) men fick aldrig chansen att pröva på.

Efter Lanthushållsskolan arbetade hon som kocka för olika arbetslag (skogsarbetare och rallare).

Efter giftemålet hjälpte hon Emelia (som de bodde hos) med skolstädningen mm. Mamma var sedan hemmafru tills alla barnen hade vuxit upp. Hon arbetade lite extra ibland när någon behövde hjälp med matlagning eller servering vid större fester.

Mamma var duktig och företagsam med olika sorters handarbete (sticka, virka, sömnad, vävning, korgflätning mm) och väldigt flink med allt hon företog sig.

I Grycksbo började hon hjälpa till på bolagsmässen vid olika tillfällen, detta ledde till att hon fick kontakter med olika festarrangörer i Falun. Hon fick också kontakt med Dr. Lindgren som behövde hemhjälp vissa dagar (sjuk fru). Detta arbete pågick några år och ledde till kortare insatser även hos Lindgrens umgängeskrets. Hon var mycket omtyckt och efterfrågad.

Senare arbetade hon som hemhjälp åt Sam Malmfors (pensionerad Kraftverksdirektör) under många år. Det ledde i sin tur till att ryckte in och hjälpte även personer bland hans vänner (t.ex. hos Edit, Malmfors ”flickvän”). Hon gjorde allt i hemmet för Malmfors, t.ex. städning, matlagning, tvätt mm. Dessutom ordnade hon ofta middagar för Malmfors vänner. Det var ”fina” middagar med avancerade maträtter och fina viner. Mamma föreslog ofta meny, handlade, dukade, lagade mat, serverade och diskade. Hon fick alltid mycket beröm och för det mesta tyckte hon att det var roligt.

Mammas fritidsintressen

Mamma tyckte om att umgås med folk och var socialt begåvad. Hennes stora intressen var att pyssla och skapa. Det var allt från att sy kläder, brodera, virka, sticka och väva, till att skapa dockor och kott-tomtar. Hon hade perioder då hon tillverkade mobiler, korgarbeten, påskkäringar, lampskärmar, keramik. Hennes sista stora ”fluga” var att tillverka jultomtar. Först till alla barnen och sedan för försäljning. Hobbyarbetena gjordes ofta tillsammans med någon väninna. Hon pysslade gärna tillsammans med barnbarnen vilket var mycket uppskattat.

Mobiler i sovrummet i Grycksbo

Tomtar

Mamma tyckte om att åka bil, då kunde hon slappna av och somnade oftast ganska snart. På senare år åkte hon på flera charterresor med buss i Europa och med flyg till olika badorter. Ofta åkte hon ensam och delade då rum med obekanta. Hon tyckte att hon alltid träffade så många nya trevliga människor då.

Under de sista åren köpte hon månadskort hos bussbolaget och kunde då åka obegränsat inom länet. Detta utnyttjade hon ofta när hon hade långsamt. Hon kunde sätta sig på bussen och åka utan något mål och träffade oftast någon att prata med.

Familjen

Om mamma någon gång hade lite extra pengar spenderade hon gärna dem på familjeaktiviteter. Hon trivdes med att ha alla omkring sig och att dela med sig till familj och vänner.

Efter mammas bortgång använde barnen de pengar som fanns kvar som bidrag till en gemensam resa till Marocko. Detta kände vi var helt i mammas anda.

1980 bjöd hon alla barn med familjer på kryssning till Helsingfors.

Marockoresan

Mormor och morfars hus i Korsträsk ("nybygget" som även var skola)

Norrlandsresa bröder

2003 företog vi bröder en nostalgiresa till våra föräldrars och vår barndoms trakter.

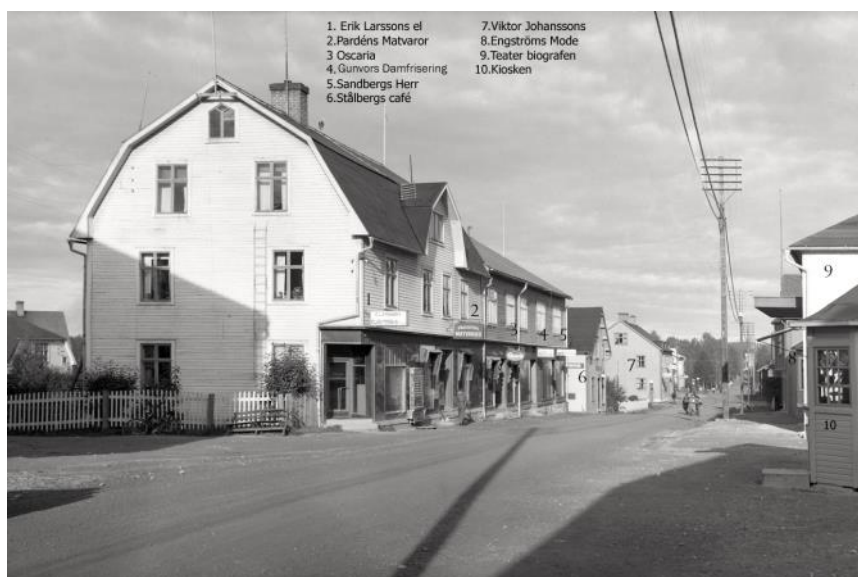

Vid Storforsen

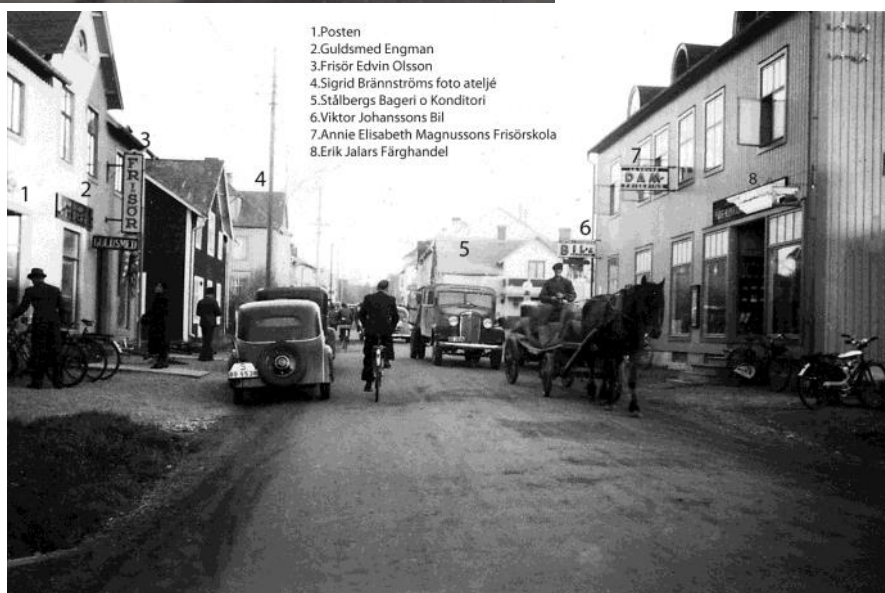
Norrlandsresa 2012

Gamla Fotografier

Storgatan Älvsbyn

Det enda huset som är kvar i dag är där skylten "Frisör" är.

Sten Öbergs gård i Älvsbyn. Den stod ungefär där OKQ8 finns i dag.

**Har någon brudkorten till dessa inbjudningar?
Vi vill låna dem och skanna av dem**

